

ΟΣΙΟΣ ΣΥΜΕΩΝ Ο ΝΕΟΣ ΘΕΟΛΟΓΟΣ - ΠΕΡΙ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ

Εν Πειραιεί
11-10-2012

πρωτοπρεσβ. Άγγελος Αγγελακόπουλος
εφημέριος Ι.Ν. Παναγίας Μυρτιδιωτίσσης
Πειραιώς

Στις 12 Οκτωβρίου η Ορθόδοξος Εκκλησία εορτάζει τήν μνήμη του οσίου καί θεοφόρου πατρός ημών Συμεώνος του νέου Θεολόγου.

Ο όσιος Συμεών ήκμασε στά τέλη του 10^{ου} καί στίς αρχές του 11^{ου} αιω. στήν Κων/λη. Γεννήθηκε τό 957 καί κοιμήθηκε τό 1035. Ήταν ηγούμενος της Ιεράς Μονής του Στουδίου.

Γιατί, όμως, ονομάσθηκε «νέος θεολόγος»; Ονομάσθηκε από τούς μαθητές του «**νέος**» γιά νά ξεχωρίζει από τούς παλαιούς θεολόγους· τόν άγιο Ιωάννη τόν Θεολόγο καί τόν άγιο Γρηγόριο τόν Θεολόγο.

Όπως είναι γνωστό η Ορθόδοξος Εκκλησία έδωσε τόν τίτλο «θεολόγος» καί αναγνωρίζει μόνο τρεις αγίους ως «θεολόγους»· τόν άγιο Ιωάννη τόν Θεολόγο, τόν άγιο Γρηγόριο τόν Θεολόγο καί τόν σημερινό εορτάζοντα όσιο Συμεώνα τόν νέο Θεολόγο. Μόνο αυτοί οι τρεις είναι οι πιό γνήσιοι καί πιό αυθεντικοί θεολόγοι, μετά, βεβαίως, από τόν ίδιο τόν Θεό Λόγο, τόν Χριστό. Γιατί, θεολόγος αποκαλείται αυτός πού έχει δει τόν Θεό Λόγο, πού έχει εμπειρία του Θεού Λόγου. Θεολόγος εν πρώτοις είναι ο θεόπτης, ο αυτόπτης καί αυτήκοος του Θεού Λόγου. Θεολογία είναι η θεοπτία. Με την έννοια αυτή οι πρώτοι θεολόγοι είναι οι άγιοι Απόστολοι, που είδαν, έζησαν και βίωσαν με τον Χριστό. Θεολόγος, κατά δεύτερον, είναι ο «*επόμενος τοις αγίοις πατράσι*», είναι αυτός που ακολουθεί πιστά και με πνεύμα ταπεινώσεως τους γνησίους και αυθεντικούς θεολόγους και θεόπτες, τους αγίους Αποστόλους και τους αγίους Πατέρες. Θεολόγος, επίσης, είναι καί όποιος προσεύχεται. «*Ει προσεύχη, θεολόγος ει*», λέει ο άγιος Γρηγόριος ο Θεολόγος. Το Ορθόδοξως θεολογείν είναι το αλιευτικώς θεολογείν και όχι το αριστοτελικώς και φιλοσοφικώς θεολογείν, όπως συμβαίνει κατ'αρχήν στην αιρετική και εκπεσούσα Δύση, ιδίως στις αιρετικές παρασυναγωγές του Παπισμού και του Προτεσταντισμού, και κατά δεύτερον στην καθ'ημάς Ανατολή, ιδίως στους κόλπους της παναιρέσεως του συγκρητιστικού Οικουμενισμού. Θεολόγος δέν καθίσταται όποιος περνά μέ εξετάσεις στις Θεολογικές και Εκκλησιαστικές Σχολές και Ακαδημίες, φοιτά σ'αυτές καί παίρνει τό πτυχίο θεολογίας, το μεταπτυχιακό και το διδακτορικό και ακόμη γίνεται πανεπιστημιακός, ακαδημαϊκός καθηγητής θεολογίας. Γιατί, όπως έχει αποδειχθεί πολλές φορές ιστορικά και αποδεικνύεται και μέχρι σήμερα, πολλοί απ'αυτούς τούς πτυχιούχους καί ακαδημαϊκούς θεολόγους, με ελάχιστες φωτεινές εξαιρέσεις, κηρύττουν και πράττουν αντίθετα πράγματα πρós τήν Ορθόδοξη θεολογία και πίστη, το Ευαγγέλιο, την Αγία Γραφή, τους Ιερούς Κανόνες, τους Αγίους Πατέρες και την εν γένει Ορθόδοξη Παράδοση καί καταντούν αθεολόγητοι θεολόγοι ή καλύτερα θολολόγοι, σύμφωνα με τον Γέροντα Παΐσιο, καταντούν αντίχριστοι, άθεοι, αιρετικοί, οικουμενιστές, επειδή τούς λείπει ακριβώς αυτή η εμπειρική σχέση μέ τόν ίδιο τόν Θεό Λόγο. Επομένως, η θεολογία είναι πρωτίστως εν Χριστώ βίωμα καί εμπειρία καί όχι ξερές ακαδημαϊκές, γνωσιολογικές καί νοησιαρχικές σπουδές και γνώσεις. Δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι η σωστή, ορθόδοξη θεολογία καλλιεργήθηκε καί καλλιεργείται στά μοναστήρια (όσα απ'αυτά παραμένουν ορθόδοξα και δεν έχουν κλίνει γόνυ στον οικουμενισμό) καί ότι από'κει έβγαιναν καί βγαίνουν οι πραγματικοί θεολόγοι καί όχι από τίς σχολές.

Ένας μεγάλος θεολόγος της περιόδου της Τουρκοκρατίας, ο όσιος και θεοφόρος πατήρ ημών Νικόδημος ο Αγιορείτης ο Νάξιος, στο βιβλίο του «*Νέα Κλίμαξ*»¹, ομιλώντας περί θεολογίας, καταθέτει τα εξής αξιοπρόσεκτα :

«Γνωρίζω ότι το χάρισμα της ιεράς θεολογίας είναι το υψηλότερο και πλατύτερο απ'όλα τα χαρίσματα του Αγίου Πνεύματος. Γι'αυτό και τα σκεπάζει όλα, όπως η όρνις (η κότα) σκεπάζει τα νοσσία της (τα κοτοπουλάκια της), όπως έλεγε, παρομοιάζοντας το χάρισμα, ο όσιος Μάξιμος ο Καυσοκαλύβης. Γι'αυτό και περισσότερο από τα άλλα χαρίσματα ελκύει και κεντά την καρδιά, την αγάπη και τον έρωτά της. Γιατί, όπως το υποκείμενο της θεολογίας είναι το πάντων ανώτατο και ερωτικώτατο, επειδή είναι αυτό το υπέρτατο όν και άκρον εφετόν, δηλ. ο άγιος Τριαδικός Θεός, έτσι και η περί αυτού θεολογία είναι η πάντων υπερτάτη και ερασμιωτάτη. Γι' αυτό έτσι ορίζει την θεολογία ο όσιος Ιωσήφ ο Βρυέννιος στον τρίτο λόγο

¹ ΟΣΙΟΣ ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ ΑΓΙΟΡΕΙΤΗΣ, *Νέα Κλίμαξ*, εκδ. Β. Ρηγόπουλος, Θεσ/κη 1976, σσ. 332-335.

του περί Τριάδος : «*Θεολογία είναι τέχνη τεχνών και επιστήμη κατ'ἐξοχήν των επιστημών, της οποίας αρχή και υποκείμενο και τέλος είναι αυτός ο Θεός*»¹. Και εξηγεί στον πέμπτο λόγο του περί Τριάδος την αιτία : «*Γιατί η θεολογία υπέρκειται κατ'ασύγκριτο λόγο της φιλοσοφίας και δεν υπόκειται σ'αυτή*»².

Στη συνέχεια ο Όσιος Νικόδημος μάς δίνει τις προϋποθέσεις του θεολογείν, μάς συμβουλεύει και μάς παρακινεί όλους μας, κληρικούς και λαϊκούς : «Εάν, λοιπόν, κι εσύ, αγαπητέ, ποθείς να αποκτήσεις το χάρισμα αυτό, πρέπει να γνωρίζεις και να φυλάττεις τα ακόλουθα οκτώ πράγματα :

Α) Πρέπει να φυλάττεις τις εντολές του Θεού και διά της πράξεως να ανεβαίνεις στη θεωρία, καθώς μάς συμβουλεύει ο άγιος Γρηγόριος ο Θεολόγος στον πρώτο λόγο του περί θεολογίας³.

Β) Πρέπει να υποτάσσεις το σώμα και τα πάθη του σώματος και να καθαίρεις τις αισθήσεις του σώματος και της ψυχής. Προτού να καθάρεις τον εαυτό σου, δεν είναι ασφαλές για'σένα ούτε οικονομία ψυχών να λάβεις ούτε να θεολογείς, όπως παραινεί ο άγιος Γρηγόριος ο Θεολόγος στον πρώτο λόγο του περί θεολογίας : «*Διά τούτο καθαρτέον εαυτόν πρώτον, εἴτα τῷ καθαρῷ προσομιλήτεον*». Εάν δεν έφθασες στην τελεία κάθαρση, αλλά ακόμη καθαίρεσαι, δεν ταιριάζει να θεολογείς : «*Ου γαρ του παντός θεολογείν, ἀλλὰ των κεκαθαρμένων, ἡγουν των καθαιρουμένων, το μετριώτατον*». Λέει και ο όσιος Ιωάννης ο Σιναΐτης, ο συγγραφεύς της Κλίμακος, ότι το τέλος της καθάρσεως είναι υπόθεση θεολογίας, αύξηση φόβου, αρχή αγάπης.

Γ) Πρέπει να γνωρίζεις ότι η **θεολογία** είναι **διττή** : α) **προηγούμενη** και β) **επομένη**. α) **Προηγούμενη** θεολογία είναι αυτή, που διαλέγεται περί της υπάρξεως του Θεού. β) **Επομένη** θεολογία είναι αυτή, που συνάγει, που συμπεραίνει, από τη δημιουργία και την πρόνοια των κτισμάτων, ότι υπάρχει Θεός, που δημιούργησε τα πάντα και προνοεί γι'αυτά. Αλλά και ο Θεοφόρος **Μάξιμος ο Ομολογητής**⁴ στη β' εκατοντάδα των θεολογικών κεφαλαίων διττή λέει ότι είναι η θεολογία : α) **καταφατική** και β) **αποφατική**. α) **Καταφατική** θεολογία ή κατάφαση είναι «*η των όντων θέσις*», δηλ. η απόδοση θετικών ιδιοτήτων στο Θεό, λόγω της αιτιώδους σχέσεώς Του με τον κόσμο. Η καταφατική θεολογία αναφέρεται στην προσιτή, καταληπτή και γνωστή όψη του Θεού. Λέμε π.χ. ότι ο Θεός είναι αγαθός, σοφός, παντοδύναμος, δίκαιος κ.λπ. β) **Αποφατική** θεολογία είναι απόδοση αποφατικών, αρνητικών ιδιοτήτων στο Θεό, με τα οποία διαφοροποιείται πλήρως από την κτιστή πραγματικότητα και μέσω των οποίων υπογραμμίζεται η υπεροχή του Θεού έναντι των κτιστών όντων. Η αποφατική θεολογία αναφέρεται στην απρόσιτη, ακατάληπτη και άγνωστη όψη του Θεού. Λέμε π.χ. ότι ο Θεός είναι άκτιστος, άναρχος, άόρατος, άχρονος, αΐδιος, ακατάληπτος, απρόσιτος, ανερμήνευτος, υπέρχρονος, υπερέκεινα κ.λπ. Η αποφατική θεολογία είναι υψηλότερη της καταφατικής. Ο Θεός, όμως, τελικώς, είναι υπεράνω, υπέρκειται τόσο της καταφατικής όσο και της αποφατικής θεολογίας. Και ο **άγιος Διονύσιος ο Αρεοπαγίτης** στο «*Περί θείων ονομάτων*»⁵ έργο του σε δύο διαιρεί την θεολογία : α) σε **ενωμένη** και β) σε **διακεκριμένη**. α) **Ενωμένη** θεολογία ονομάζεται τα φυσικά ιδιώματα της θείας ουσίας, που είναι κοινά σ'αυτή. Δηλ. το υπεράγαθο, το υπέρθεο, το υπερούσιο, το υπέρζωο, το υπέρσοφο, η αγνωσία, το παννόητον, η πάντων θέση, η πάντων αφαίρεση, το υπέρ κάθε θέση και αφαίρεση. Και όλα τα αιτιολογικά, δηλ. το αγαθό, το καλό, το όν, το ζωογόνο, το σοφό. Και όλα όσα προέρχονται από τις αγαθοπρεπείς δωρεές της Θεότητας, δηλ. η πάντων αγαθών αιτία. β) **Διακεκριμένη** θεολογία είναι τα υπερούσια ονόματα του Πατρός, του Υιού και του Αγίου Πνεύματος, χωρίς να υπάρχει σ'αυτά καμμία αντιστροφή ή να εισάγεται κάποια κοινότητα. Διακεκριμένα είναι επίσης και τα ακοινώνητα υποστατικά ιδιώματα των τριών προσώπων της Αγίας Τριάδος. Δηλ. το αγέννητο για τον Πατέρα, το γεννητό για τον Υιό και το εκπορευτό για το Άγιον Πνεύμα. Διακεκριμένη, επίσης, είναι η παντελής και αναλλοίωτη ύπαρξη του Ιησού.

Δ) Πρέπει να διαβάζεις και να μελετάς την Παλαιά Γραφή και μάλιστα τη Νέα, γιατί η Αγία Γραφή θεολογία ονομάζεται σε πολλά μέρη από τον άγιο Διονύσιο τον Αρεοπαγίτη. Ο ίδιος ο άγιος ονομάζει τους θείους Αποστόλους κυρίως θεολόγους. Μελέτησε επίσης την δογματική θεολογία, ιδίως του οσίου Ιωάννου του Δαμασκηνού, την επιτομή των δογμάτων της πίστεως του κυρού Αθανασίου, την δογματική πανοπλία και τους θεολογικούς λόγους του αγίου Γρηγορίου του Θεολόγου, του Μ. Βασιλείου, του οσίου Μαξίμου

¹ ΟΣΙΟΣ ΙΩΣΗΦ ΒΡΥΕΝΝΙΟΣ, *Λόγος γ' περί Τριάδος*.

² Του ιδίου, *Λόγος ε' περί Τριάδος*.

³ ΑΓΙΟΣ ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΘΕΟΛΟΓΟΣ, *Λόγος α' περί θεολογίας*.

⁴ ΟΣΙΟΣ ΜΑΞΙΜΟΣ ΟΜΟΛΟΓΗΤΗΣ, *Εκατοντάς β' των θεολογικών*, κεφ. λθ'.

⁵ ΑΓΙΟΣ ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΑΡΕΟΠΑΓΙΤΗΣ, *Περί θείων ονομάτων*, κεφ. β'.

του Ομολογητού, του αγίου Γρηγορίου Νύσσης, του αγίου Γρηγορίου του Παλαμά, του οσίου Ιωσήφ του Βρυεννίου κ.ά.

Ε) Πρέπει να γνωρίζεις αυτό, που παραγγέλλει ο όσιος Ιωσήφ ο Βρυέννιος στον πρώτο λόγο του περί Τριάδος¹ : «Πρέπει αυτός που θεολογεί πριν από κάθε άλλο πράγμα να γνωρίζει επιστημονικώς τους όρους των θείων ονομάτων και επισταμμένως την σημασία τους. Δηλ. τί σημαίνει Μονάδα στον Θεό και τί Τριάδα. Τί Πατήρ, τί Υιός, τί Πνεύμα. Τί Θεότητα, ουσία, φύση, μορφή και είδος, τα οποία όλα ένα και το αυτό δηλώνουν. Τί ιδίωμα, υπόσταση, πρόσωπο, χαρακτήρας και άτομο, τα οποία όλα ένα και το αυτό δηλώνουν. Τί ενούσιο, τί ομοούσιο, τί ενυπόστατο κ.τ.λ.».

ΣΤ) Πρέπει να γνωρίζεις τον Κανόνα, που παραδίδει ο ίδιος ο όσιος Ιωσήφ ο Βρυέννιος σ' αυτούς, που μελετούν τα θεολογικά βιβλία, λέγοντας στον έκτο λόγο του περί Τριάδος² : «Αυτοί, που ακούνε τις θεολογικές φωνές, αυτό προ πάντων θα πρέπει να λογίζονται, ότι στην θεία Τριάδα υπάρχει μία ουσία και τρεις υποστάσεις. Αυτός είναι ο ακριβής κανόνας για όσους ακούνε συνετώς τα θεολογικά (πράγματα). Ποτέ δεν πρέπει αυτά, που λέγονται εξαιρέτως για την θεία ουσία, να τα προσάπτουμε στις τρεις υποστάσεις, ούτε αυτά, που λέγονται για τις τρεις υποστάσεις, να νομίζουμε ιδίως ότι είναι κοινά και στη θεία φύση». Εδώ βεβαίως γίνεται λόγος περί της διακρίσεως, που διακατέχει την Ορθόδοξη Θεολογία, μεταξύ ουσίας και υποστάσεως, φύσεως και προσώπου.

Ζ) Εάν αγαπάς να θεολογείς, άκουσε τί σε διδάσκει ο θεοφόρος και θεολόγος όσιος Μάξιμος ο Ομολογητής, λέγοντας στο κζ' κεφ. της β' εκατοντάδος των περί αγάπης κεφαλαίων³ : «Όταν πρόκειται να θεολογήσεις, μην αναζητήσεις τους λόγους περί της ακαταλήπτου ουσίας και φύσεως του Θεού. Αυτούς δεν πρόκειται να τους βρει ποτέ ανθρώπινος νους. Αλλά αναζήτησε τους λόγους περί των ενεργειών του Θεού, δηλ. τους λόγους περί αιδιότητος, απειρίας, αοριστίας, αγαθότητος, σοφίας, δημιουργικής και προνοητικής δυνάμεως». Εδώ βεβαίως γίνεται λόγος περί της διακρίσεως, που διέπει την Ορθόδοξη Θεολογία, μεταξύ ακτίστου, αμεθέκτου θείας ουσίας και ακτίστων, μεθεκτών θείων ενεργειών.

Η) και τελευταίο, φύλαττε για πάντα, δηλ. παρακάλεσε το Άγιον Πνεύμα, αδελφέ, να χαρίσει και σ' εσένα το δώρο της θεολογίας ή καλύτερα της θεοπτείας. Διότι, η θεολογία δίδεται εν Αγίω Πνεύματι. Γιατί, γνώριζε ότι σε όποιου ανθρώπου την καρδιά ενεργεί η Χάρις του Αγίου Πνεύματος, αυτός ευθύς είναι θεολόγος απλανής και ασφαλέστατος. Αντιθέτως, σε όποιου ανθρώπου την καρδιά δεν ενεργεί το Άγιον Πνεύμα, αυτός όσα κι αν θεολογεί, είναι λόγοι που έρχονται έξωθεν, εξ ακοής και όχι από την καρδιά, που ενεργείται από το Άγιον Πνεύμα, όπως λέει και ο Κάλλιστος ο Καταφυγιώτης, ο υψίνους εκείνος θεολόγος, στη Φιλοκαλία⁴. Εάν, λοιπόν, θεολογείς, ενεργούμενος από το Άγιο Πνεύμα, δόξα και τιμή προσφέρεις στον Θεό.

Αυτές είναι, σύμφωνα με τον άγιο Νικόδημο τον Αγιορείτη, οι οκτώ προϋποθέσεις του ορθοδόξως θεολογείν.

Όσον αφορά την σημερινή εποχή μας, τις αποκαλυπτικές και έσχατες αυτές ημέρες, που ζούμε, είναι δυστύχημα και θλιβερό να διαπιστώνει κανείς ότι οι παραπάνω πνευματικές προϋποθέσεις του ορθοδόξως θεολογείν δεν τηρούνται από την πλειάδα των θεολόγων. Μόνο ένα ευσεβές λήμα τις διασώζει.

Είναι απαραίτητο και αναγκαίο να κάνουμε την παρακάτω διάκριση : Να διακρίνουμε τούς παραδοσιακούς, πατερικούς, ορθοδόξους θεολόγους από τους εκσυγχρονιστές, μεταπατερικούς, οικουμενιστές θεολόγους. Οι παραδοσιακοί, πατερικοί, ορθόδοξοι θεολόγοι εκφράζουν την αληθινή, την όντως Ορθόδοξη Θεολογία, όπως αυτή αποτυπώθηκε στην Αγία Γραφή, στο Ευαγγέλιο, στις άγιες Οικουμενικές και Τοπικές Συνόδους, στους Ιερούς Κανόνες, στα συγγράμματα των αγίων Πατέρων και την εν γένει Ιερά Παράδοση.

Οι οικουμενιστές θεολόγοι εκφράζουν μία καινή (καινούργια-νεωτεριστική) και κενή (άδεια) θεολογία ή μάλλον ψευδοθεολογία, θολολογία των παθών τους. Προωθούν την παναίρεση του διαχριστιανικού και διαθρησκευτικού **Οικουμενισμού**, ο οποίος είναι η χειρότερη και μεγαλύτερη εκκλησιολογική αίρεση όλων των εποχών και ο τελευταίος πρόδρομος του Αντιχρίστου, διότι στόχο έχει να ενώσει όλες τις αιρέσεις και

¹ ΟΣΙΟΣ ΙΩΣΗΦ ΒΡΥΕΝΝΙΟΣ, Λόγος α' περί Τριάδος.

² Του ίδιου, Λόγος στ' περί Τριάδος.

³ ΟΣΙΟΣ ΜΑΞΙΜΟΣ ΟΜΟΛΟΓΗΤΗΣ, Εκατοντάς β' περί αγάπης, κεφ. κζ'.

⁴ ΚΑΛΛΙΣΤΟΣ ΚΑΤΑΦΥΓΙΩΤΗΣ, Φιλοκαλία, κεφ. πδ'.

θησκείες, σε μία παγκόσμια θρησκεία, ένα παγκόσμιο θεό, προσβάλλοντας την αποκλειστικότητα και τη μοναδικότητα της σωτηρίας, που κατέχει και παρέχει η Μία, Αγία, Καθολική και Αποστολική Ορθόδοξος Εκκλησία, και αδιαφορώντας για τις τεράστιες δογματικές και θεολογικές διαφορές.

Οι Οικουμενιστές θεολόγοι πρωτοστατούν στην αποστασία εκ της Πίστεως, στη νόθευση των ιερών μυστηρίων της Εκκλησίας και στην προδοσία των ιερών κανόνων. Συλλειτουργούν με τους αιρετικούς, διοργανώνουν διαχριστιανικές και διαθρησκευτικές διασκέψεις, αναγνωρίζουν τους Παπικούς και τους Προτεστάντες ως μέλη κανονικών «Εκκλησιών», προσκαλούν τον Πάπα στις ορθόδοξες έδρες τους, διοργανώνουν συμπροσευχές με τον Πάπα, τον προσφωνούν «αγιώτατο αδελφό», τον υποδέχονται ως «ευλογημένο ερχόμενο», προσπαθούν να περιθωριοποιήσουν την Πατερική θεολογία και τους αγίους Πατέρες με τους θεολογικούς διαλόγους για το πρωτείο του Πάπα και με την καινοφανή αίρεση της μεταπατερικής, νεοπατερικής, συναφειακής «θεολογίας», νοθεύουν το ορθόδοξο μυστήριο της Βαπτίσεως, αναγνωρίζουν τα «μυστήρια» και την «ιερωσύνη» του Βατικανού, προχωρούν στην περιθωριοποίηση του ιερού ράσου και την απαλλαγή του κλήρου απ' αυτό. Χωρίς ίχνος ντροπής αποδέχονται την χειροτονία των γυναικών, τις παστώρισες και τις επισκοπίνες, οι οποίες αρκετές φορές είναι και ομοφυλόφιλοι, και παρακάθονται μαζί τους στο λεγόμενο «Π.Σ.Ε.», το προωθημένο όργανο επιβολής του Οικουμενισμού, το οποίο μάλλον πρέπει να λέγεται Παγκόσμιο Συνονθύλευμα Αιρέσεων και Π.Σ.Ε.ύδους, όπως έγινε πρόσφατα, αρχές του περασμένου Σεπτεμβρίου, στην Κρήτη, στην εκεί Οικουμενιστική Ακαδημία Κρήτης (ΟΑΚ).

Διακηρύσσουν ότι «κατά βάθος μία εκκλησία ή ένα τέμενος (τζαμί) αποβλέπουν στην ίδια πνευματική καταξίωση», ότι το κοράνιο είναι «άγιο» και «σπουδαίο», το οποίο προσφέρουν ως δώρο, αντί της Αγίας Γραφής, ότι οι εβραϊκές συναγωγές είναι «τόποι λατρείας του Θεού» και είναι «ευλογημένες», ότι με τους Εβραίους, τους σταυρωτές του Κυρίου μας, μάς ενώνουν κοινά θεμέλια, οι Ιερές Γραφές, οι Πατριάρχες και οι Προφήτες, κ.ά. φοβερά και τραγικά και βλάσφημα.

Είναι δυστύχημα και πολύ οδυνηρό να διαπιστώνει κανείς ότι στη σημερινή εκκλησιαστική πραγματικότητα-κατάσταση, στο τωρινό εκκλησιαστικό γίγνεσθαι, σε καίριες ηγετικές εκκλησιαστικές θέσεις και αξιώματα κυριαρχούν οι οικουμενιστές θεολόγοι. Και δεν είναι καθόλου υπερβολή να λεχθεί ότι ορθόδοξη θεολογία διέρχεται μια κρίση. Κρίση οικουμενιστική. Βρίσκεται υπό οικουμενιστική αιχμαλωσία, δεμένη με οικουμενιστικά δεσμά.

Πολλά λέγονται για την κατάργηση ή μη των Θεολογικών, εκκλησιαστικών Σχολών, των Ακαδημιών, το άνοιγμα της Σχολής της Χάλκης. Ποιος ο σκοπός όμως της υπάρξεώς τους, όταν η πλειάδα των καθηγητών τους, με ελάχιστες φωτεινές εξαιρέσεις, έχουν οικουμενιστική νοοτροπία και διδάσκουν στους φοιτητές ανοικτά πλέον τον οικουμενισμό; Ποια η προσφορά τους; Το να καυχώνται ότι βγάζουν οικουμενιστές θεολόγους; Προς τι το όφελος για την Ορθοδοξία, όταν η μία Σχολή ανακηρύττει τους αιρετικούς Μονοφυσίτες ως Ορθοδόξους ή όταν αρνείται την ορθόδοξη επιχειρηματολογία εναντίον της χειροτονίας των γυναικών; Ή όταν η μία Ακαδημία διδάσκει την μεταπατερική αίρεση, τη λειτουργική αναγέννηση-ανανέωση, τη μετάφραση των λειτουργικών μας κειμένων, την μετατροπή του κατηχητικού-ομολογιακού χαρακτήρος του μαθήματος των Θρησκευτικών σε θρησκευολογικό-μη ομολογιακό; Ή όταν η άλλη Ακαδημία φιλοξενεί μετά χαράς την συνέλευση της κεντρικής επιτροπής του Π.Σ.Ε.; Σε τίποτε δεν οφελούν, αλλά μάλλον ζημία γίνεται, με την ακολουθούσα-εφαρμοζόμενη τακτική. Δεν τασσόμαστε βεβαίως υπέρ της καταργήσεως των ανωτέρων σχολών και ακαδημιών, αλλά θεωρούμε επιτακτική ανάγκη την μεταμόρφωσή τους από κέντρα οικουμενισμού σε κέντρα όντως ορθόδοξης, πατερικής θεολογίας.

Τις παραπάνω, λοιπόν, οκτώ προϋποθέσεις, που μας ανέφερε ο όσιος Νικόδημος ο Αγιορείτης, ετήρησε και εφήρμοσε ο όσιος Συμεών και γι' αυτό ανεδείχθη αυθεντικός, γνήσιος και μέγας θεολόγος, θεόπτης.

Ο όσιος Συμεών ονομάσθηκε «**θεολόγος**» εξαιτίας του βάθους της διδασκαλίας του. Γι' αυτό καί ο τύπος του ονόματος «Συμεών ο νέος Θεολόγος». Τό ότι αυτός μαζί με τούς άλλους δύο, τόν άγιο Ιωάννη τόν Θεολόγο καί τόν άγιο Γρηγόριο τόν Θεολόγο, μεταξύ όλων των άλλων εκκλησιαστικών ανδρών ονομάσθηκε Θεολόγος, είναι ενδεικτικό των τάσεών του. Όπως εκείνοι οι δύο, έτσι κι αυτός ομιλεί περί αγάπης, περί φωτός, περί αμέσου εμπειρίας του Θεού. Ο βιογράφος του, Νικήτας Στηθάτος, αναφέρει ότι θεολογούσε όπως ο ηγαπημένος άγιος Ιωάννης ο Θεολόγος· «*ως ο ηγαπημένος εθεολόγει*».

Στήν εποχή του οσίου Συμεώνος επικρατούσε η παρακάτω **αίρεση**. Πολλοί, ακόμη καί μοναχοί της μονής Στουδίου, αρνούσαν την δυνατότητα θεωρίας καί θεοπτίας. Ο αγγελικός βίος θεωρούνταν ως

υπόθεση του μέλλοντος αιώνας και η εξομοίωση με τούς παλαιούς πατέρες κρινόταν αδύνατη τώρα. Η μυστική οδός είχε λησμονηθεί από αιώνων. Σέ εποχή κατά την οποία από αιώνες είχε λησμονηθεί η παλαιότερη τάση για μυστική θεωρία του Θεού και βασίλευε η τελετουργική τάξη, ο όσιος Συμεών ανέλαβε νέα πρωτοβουλία προς αναζήτηση της εσωτερικής πνευματικής εμπειρίας. Δέν απέρριψε τά εξωτερικά μέσα της λατρείας ούτε περιφρόνησε την εκκλησιαστική οργάνωση, αλλά έδωσε την πρώτη θέση στην προσωπική επαφή με τόν Θεό.

Κατά τόν όσιο Συμεώνα, αδυναμία υπάρχει μόνο για εκείνους, οι οποίοι δέν επιδιώκουν την θεωρία και την θεοπτία. Αυτοί, ισχυριζόμενοι αδυναμία, κλείνουν την άνοδο προς τόν Θεό, την οποία άνοιξε ο Χριστός και είναι πάνω από κάθε αίρεση αιρετικοί. Ο όσιος Συμεών ζητούσε από τούς μοναχούς την πράξη, αλλά και κάτι πέρα απ' αυτήν την θεωρία. Απαιτούσε νά καταστούν θεωρητικοί.

Τα έργα, τα συγγράμματα του οσίου Συμεώνος είναι ουκ ολίγα και μεγίστης σημασίας. Έχει γράψει α) κεφάλαια πρακτικά και θεολογικά εκατόν ένα, β) κεφάλαια γνωστικά και θεολογικά είκοσι πέντε, γ) κεφάλαια θεολογικά και πρακτικά εκατό, δ) κατηχήσεις, ε) λόγους και στ) θείων ερώτων ύμνους.

Σύμφωνα με την πνευματική διδασκαλία του, ο όσιος Συμεών διακρίνει **τρία στάδια πνευματικής τελειώσεως**, κατά τά οποία επικρατούν αντιστοίχως η **πράξη**, η **γνώση** και η **θεολογία**. **Πράξη** είναι κυρίως ο αγώνας για την απόκτηση της απαθείας. **Γνώση** είναι ο αγώνας για την κατανόηση του θείου. **Θεολογία** είναι η θεωρία των θείων, γι' αυτό και ο όσιος εναλλάσσει τίς λέξεις θεωρία και θεολογία. Η θεολογία είναι τό ύψιστο στάδιο τελειώσεως.

Ο όσιος Συμεών είναι ο ποιητής, ο συγγραφέας της εβδόμης ευχής της ακολουθίας προ της Θείας Μεταλήψεως, που λέει «*Από ρυπαρών χειλέων, από βλερυράς καρδίας, από ακαθάρτου γλώσσης, εκ ψυχής ερρυπωμένης...*». Στην ευχή αυτή, που είναι γραμμένη σε στίχο πολιτικό, ο όσιος περιγράφει με ζοφερό τρόπο την κατάσταση της αμαρτωλότητας του ανθρώπου και παρακαλεί τον Θεό να δεχθεί την δέηση.

Εκεί πού ο όσιος Συμεών πρωτοτυπεί είναι η **περί φωτός διδασκαλία**, στην οποία ξεπέρασε τούς παλαιότερους. Στή διατύπωση των σκέψεών του σ' αυτό τό σημείο ξεκίνησε από δική του **εμπειρία**, την οποία δοκίμασε σέ νεαρή ηλικία. Περιγράφει κάποιον νεανία, πού στεκόταν στό δωμάτιό του, την στιγμή κατά την οποία φανερώθηκε άνωθεν πλουσίως θεία έλλαμψη και γέμισε όλο τόν τόπο. Ο νεανίας τόσο μεταρσιώθηκε, ώστε λησμόνησε αν βρίσκεται στό σπίτι ή κάτω από στέγη. Έβλεπε μόνο φως και δέν γνώριζε αν πατούσε στή γη. Δέν αισθανόταν ότι έχει σώμα, αλλά ενωμένος ολόκληρος με τό άυλο φως και γενόμενος κι αυτός φως και ξεχνώντας όλα τά του κόσμου, γέμισε από δάκρυα, ανέκφραστη χαρά και αγαλλίαση. Έπειτα ανέβηκε στόν ουρανό και είδε άλλο φως τρανότερο από τό προηγούμενο.

Τά συγγράμματα του οσίου Συμεώνος περικλείουν σέ κάθε σχεδόν σελίδα τους τίς λέξεις φως, έλλαμψη και τίς παρόμοιες. Αλλά ο όσιος Συμεών δέν διδάσκει ότι **τελικός σκοπός της πνευματικής ανατάσεως** είναι η θεωρία του φωτός. Κατ' αυτόν σκοπός είναι η **συνάντηση του προσώπου του Χριστού, του οποίου τό σύμβολο είναι τό φως**. Η **ένωση με τόν Χριστό και τόν Θεό είναι τό τέρμα της πνευματικής τελειώσεως**.

Η ένωση του θείου και του ανθρώπινου στοιχείου στόν Θεάνθρωπο Χριστό είναι γεγονός, τό οποίο επαναλαμβάνεται πάντοτε σέ κάθε άνθρωπο, πού επιδιώκει και επιτυγχάνει την τελείωση. Ο άνθρωπος συλλαμβάνει τόν Λόγο του Θεού στην καρδιά του, όπως τόν συνέλαβε η Παρθένος στην κοιλία της. Έτσι ο Χριστός μορφώνεται μέσα του και αυτός μορφώνεται στόν Θεό. Τά μέλη του είναι και αυτά Χριστός.

Τά ανωτέρω σημαίνουν ότι η πνευματική εμπειρία αρχίζει από τόν παρόντα ήδη κόσμο και ολοκληρώνεται, τελειώνεται στον όγδοο αιώνα, σε αντίθεση με τους **αιρετικούς Λουθηρανούς**, που τοποθετούν τη θέωση μετά θάνατον. Σημαίνουν επίσης ότι η ανάσταση είναι παρούσα πραγματικότητα, είναι πνευματική ανάσταση και πιά αξιόλογη από την ανάσταση των σωμάτων¹.

Σήμερα, λοιπόν, πού εορτάζουμε την μνήμη του οσίου Συμεώνος, ας τόν ικετεύσουμε νά δώσει και σ' εμάς λίγο από τό χάρισμα της θεολογίας και θεωρίας του Θεού, νά μας αξιώσει νά περάσουμε επιτυχώς τά τρία στάδια της πνευματικής τελειώσεως, την πράξη, την γνώση και την θεολογία, ώστε, με την θεωρία του φωτός, νά επιτύχουμε του σκοπού της πνευματικής ανατάσεως, πού δέν είναι άλλος από την συνάντηση του προσώπου του Χριστού και την ένωσή μας με τόν Χριστό και τόν Θεό. Αμήν!

¹ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΧΡΗΣΤΟΥ, «Συμεών ο Νέος Θεολόγος», *ΘΗΕ* (Αθήναι) 537-545.